

De voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 AE Den Haag

Den Haag
17 november 2003

Ons kenmerk
WO/B/2003/51061

Uw brief van
30 september 2003

Uw kenmerk
OCW-03-593

Onderwerp

Notitie LAIOO over BA/MA/PhD

In uw brief van 30 september 2003 (kenmerk OCW-03-593) verzoekt u mij om een reactie op de brief die u heeft ontvangen van het LAIOO inzake een notitie over het BA/MA/PhD-stelsel.

Bij deze ga ik graag in op uw verzoek.

Algemeen

De LAIOO signaleert dat aan het promotietraject te weinig aandacht wordt besteed. Zo vindt het LAIOO dat onterecht niets over het promotietraject in de Bologna verklaring staat.

Ik kan u melden dat het promotietraject in Europees verband aandacht krijgt. Op 18 en 19 september 2003 vond in Berlijn de twee jaarlijkse ministersbijeenkomst plaats, in het kader van het Bologna-proces. In het Communiqué van Berlijn is de focus van het Bologna-proces verbreed van twee cycli naar drie cycli, waarbij het doctorsniveau de derde cyclus vormt. Verder ben ik van plan in het kader van het HOOP 2004 aandacht te besteden aan de kwaliteit en het rendement van de promotieopleidingen.

Specifieke knelpunten

Het LAIOO constateert dat met de invoering van het Universitair Functie Ordenen promovendi de status van werknemer hebben. Het LAIOO is bevreemd dat promovendi in de toekomst weer als bursalen worden aangesteld. Vanuit mijn kant is er geen reden om de werknemersstatus van promovendi ter discussie te stellen. Dat neemt niet weg dat universiteiten bursalen aan kunnen stellen en een eigen verantwoordelijkheid hebben in het aantrekkelijk maken van het promotietraject.

Verder vindt het LAIOO dat de ingangseisen voor het promotietraject niet duidelijk omschreven zijn. Ze vindt dat duidelijk moet worden of de mastergraad dan wel de onderzoeksmastergraad de ingangseis is. Ik wijs erop dat in de wet is bepaald dat de master (initiële wo-master, initiële hbo-master, postinitiële master) de toegangseis is voor de promotie. Dat neemt niet weg dat de universiteit vrij is om kandidaten te selecteren voor een aanstelling als aio.

Het LAIOO ziet het liefst een twee jaar durende onderzoeksmaster en een daarop aansluitend vier jaar durend promotietraject. Het LAIOO signaleert dat er bij diverse aanvragen voor accreditatie van onderzoeksmasteropleidingen sprake is van een "indaling" van het promotietraject. Bij "indaling" daalt een deel van het promotietraject in de onderzoeksmaster en wordt het promotietraject evenredig verkort. Bij de de alfa- en gammawetenschappen zou, aldus het LAIOO, sprake zijn van een indaling van het eerste promotiejaar en een verkorting van het promotietraject van vier naar drie jaar. Ik heb geen aanwijzingen voor concrete voornemens bij de universiteiten. Ook de NAO heeft zich bij de beoordeling van de voorstellen voor onderzoeksmasters niet in deze zin uitgelaten.

Het LAIOO vestigt de aandacht op de mobiliteit. In de gevallen dat er sprake is van gedeeltelijke indaling van het promotietraject in de onderzoeksmaster vindt er geen mobiliteit plaats tussen de master- en de PhD-opleidingen. Zij maken zich zorgen over de mobiliteit tussen de bachelor- en onderzoeksmasteropleidingen aan verschillende instellingen. Hierover merk ik op dat de mobiliteit tussen instellingen en tussen opleidingen voor mij een belangrijk ijkpunt is voor de invoering van de bachelor-masterstructuur, die dan ook door de inspectie gemonitord zal worden. Ook dringt het LAIOO aan op goede voorlichting in het laatste jaar van de bachelor. Ik zie dit als een belangrijk punt voor de instellingen waarop ik de universiteiten ook bij brief heb aangesproken naar aanleiding van de monitor door de inspectie van de invoering van de bachelor-masterstructuur.

Het LAIOO doet een aantal suggesties om het rendement te verhogen, zoals eenduidige en realistische eisen voor de dissertatie, kwaliteitseisen onder hoogleraren en meer aandacht voor een goede begeleiding. Dit lijkt mij interessant om onder de aandacht van de universiteiten te brengen.

Tenslotte dringt het LAIOO aan op duidelijkheid over *graduate schools*, zoals aanbevolen door de werkgroep Topmasters (voorzitter prof. Dr. R.S. Reneman). Voor mij staat niet de invulling van het concept van de *graduate school* voorop, maar wel dat de onderzoeksmaster in nauwe samenwerking wordt aangeboden met de promotieopleiding en/of de onderzoekschool. Dat is een criterium dat bij de advisering door de NAO over de voorstellen met betrekking tot onderzoeksmasters zwaar heeft gewogen. Het is echter aan de instelling om hier een passende organisatorische vorm voor te vinden.

Overigens zal ik 3 december 2003 met het LAIOO over hun notitie spreken.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(drs. Annette D.S.M. Nijs, MBA)

